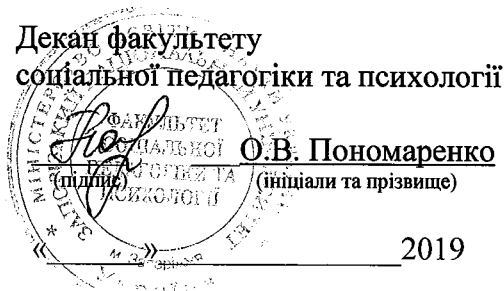

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТА ДИЗАЙНУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки та психології

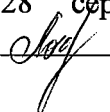
О.В. Пономаренко
(ініціали та прізвище)

2019

Скульптура, пластична анатомія
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра
спеціальності 022 - «Дизайн»
освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»

Укладач: Бережний І.В. - ст. викладач

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри акторської
майстерності та дизайну
Протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2019 р.
Завідувач кафедри Г.В.Локарева

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології
Протокол № 1_від “29” серпня 2019 р.
Голова науково-методичної ради
факультету І.В. Козич

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02-«Культура і мистецтво»	нормативна	
Розділів – 2	Спеціальність 022 - «Дизайн»	Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки	
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5	Освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»	2 -й	2 -й
		Лекції	
	14 год.	2 год.	
	Лабораторні		
	14 год.	2 год.	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Самостійна робота		
	62 год.	86 год.	
	Вид підсумкового контролю: 3 семестр – залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Скульптура, пластична анатомія» є: навчання теорії і практики скульптурного мистецтва та основ пластичної анатомії як важливих складових художньої грамоти педагога-художника у галузі пластичного вираження форм предметів дійсності та тіла людини.

Основними завданнями викладання дисципліни «Скульптура, пластична анатомія» є: професійна підготовка майбутніх дизайнерів-художників у сферах скульптури та пластичної анатомії людини, ознайомлення з теорією скульптурного мистецтва, формування навичок творення скульптурних виробів з різних пластичних матеріалів, надання знань про анатомічну будову людини, закономірності конструктивних і пластичних характеристик людського тіла.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- принципи, методи і засоби навчання; форми організації навчання;
- основи художньо-творчого розвитку особистості;
- значення скульптури як виду образотворчої діяльності у житті людини, її роль у вихованні підрастаючого покоління;

– роль і значення знань про будову людського тіла у процесах виконання зображень людського тіла.

- **вміти:**
- працювати з літературою, наочно-ілюстративними матеріалами;
- уміти узагальнювати, систематизувати, обґрунтовувати, робити власні висновки, аргументувати свої судження;
- аналізувати об'ємність, будову, пластику і фактуру спостережуваних предметів та об'єктів дійсності; аргументувати свої судження;
- аналізувати фігуру людини як об'єкт зображення, визначати загальні риси будови людського тіла, його типових образних характеристик;
- використовувати набуті знання і вміння у процесі художньо-творчої самореалізації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

- знати термінологію скульптурного мистецтва; види скульптури;
- скульптурні матеріали та їх виражальні властивості; інструментарій та обладнання для виконання скульптурних творів;
- закономірності, принципи і методи виконання скульптурних творів;
- технологію ліплення предметів і об'єктів навколишнього середовища, фігури людини; особливості передачі фактури і пластики зображуваного;
- основні положення композиційного вирішення скульптурних творів;
- термінологію пластичної анатомії; анатомічну будову фігури людини;
- анатомічні терміни; анатомічну будову фігури людини;
- форми і функції м'язів;
- про центр ваги та рівновагу тіла людини; особливості постави фігури людини у стані “контрапост”;
- пропорції фігури людини; постійні відмінності у пропорціях жіночої, чоловічої та дитячої фігур; особливості вираження асиметрії в тілі людини.

Міждисциплінарні зв'язки. Програма «Скульптура та пластична анатомія» передбачає зв'язок з такими предметами: «Композиція», «Рисунок», «Живопис».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Пластична анатомія

Тема 1. Історія розвитку анатомії як науки.

Ознайомлення з історією розвитку анатомії як науки. Розділи анатомії, сфери застосування знань на практиці в медицині, образотворчому мистецтві.

Тема 2. Скелет верхніх кінцівок людини.

Виконання рисунків верхніх кінцівок: скелет верхніх кінцівок, глибокі та поверхневі м'язи. Будова кісток, суглобів та м'язів верхніх кінцівок людини.

Тема 3. Вчення про кістки.

Особливості виконання рисунків кісток людини. Види кісток, їх функції, властивості та роль в житті людини.

Тема 4 Скелет тулуба людини.

Вивчення та графічне відтворення грудної клітини, ключиці, лопатки людини в трьох ракурсах.

Тема 5. Будова і пластика черепа людини.

Особливості виконання рисунку черепа людини в двох ракурсах з дотриманням пропорційних співвідношень. Опис складових частин черепа.

Тема 6. Хребет, тазовий пояс.

Виконання рисунку хребта людини, виділення чотирьох відділів хребта: шийний, грудний, поясний та крижовий. Будова хребців, роль та функції хребта.

Тема 7. Кістки та м'язи нижніх кінцівок людини.

Особливості виконання рисунку кісток та м'язів нижніх кінцівок людини. Будова та перелік кісток, м'язів нижніх кінцівок.

Тема 8. М'язи скелета людини.

Ознайомлення з м'язами скелета людини. Скелетні м'язи, посмуговані м'язи, поперечно-посмуговані м'язи, гладенькі м'язи. Виконання рисунку м'язів скелета людини.

Розділ 2. Скульптура

Тема 9. Скульптура як вид образотворчого мистецтва.

Історія розвитку скульптури. Види скульптури.

Техніки і технології виконання скульптурних творів.

Тема 10. Виконання скульптурної композиції – глечик.

Виконання скульптурної композиції з скульптурного пластиліну – глечик в техніці джгутикового ліплення.

Тема 11. Види скульптури та жанри скульптури.

Два види скульптури: рельєф та кругла скульптура. Остання в залежності від призначення ділиться на монументальну (великі архітектурні ансамблі, пам'ятники), монументально-декоративну (прикрашає будинки та парки) та

станкову (зазвичай представлена в музеях, на виставках або є частиною інтер'єру).

Тема 12. Виконання скульптурної композиції з натури гіпсової розетки.

Особливості виконання скульптурної композиції з натури (в пластиліні) гіпсової розетки. Аналіз, підготовка матеріалів до роботи, композиція, набирання основної маси скульптури.

Тема 13. Завершення скульптурної композиції.

Завершення скульптурної композиції з натури гіпсової розетки (скульптурний пластилін). Аналіз, висновки, підведення підсумків за виконаним завданням.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	лабораторні	сам. роб.		л	лабораторні	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розділ 1. Пластична анатомія								
Тема 1. Історія розвитку анатомії як науки.	6	2		4	6	1	1	4
Тема 2. Скелет верхніх кінцівок людини.	6		2	4	6			6
Тема 3. Вчення про кістки.	6	2		4	6			6
Тема 4. Скелет тулуба людини.	8		2	6	8			8
Тема 5. Будова і пластика черепа людини.	8	2		6	8			8
Тема 6. Хребет, тазовий пояс.	8		2	6	8			8
Тема 7. Вчення про м'язи.	6	2		4	6			6
Тема 8. М'язи скелета людини.	8		2	6	8			8
Разом за розділом 1	56	8	8	40	56	1	1	54

Розділ 2. Скульптура								
Тема 9. Скульптура як вид образотворчого мистецтва.	8	4		6	8	1	1	6
Тема 10. Виконання скульптурної композиції – глечик.	6		2	4	8			8
Тема 11. Види скульптури та жанри скульптури.	6	2			6			6
Тема 12. Виконання скульптурної композиції з натури гіпсової розетки.	6		2	12	6			6
Тема 13. Завершення скульптурної композиції з натури гіпсової розетки (скульптурний пластилін).	4		2		6			6
Разом за розділом 2	34	6	6	22	34	1	1	32
Усього годин	90	14	14	62	90	2	2	86

5. Темі лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку анатомії як науки.	2
3	Вчення про кістки.	2
5	Будова і пластика черепа людини.	2
7	Вчення про м'язи.	2
9	Скульптура як вид образотворчого мистецтва.	4

11	Практичне застосування скульптури.	2
Разом		14

6. Теми лабораторних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
2	Скелет верхніх кінцівок людини.	2
4	Скелет тулуба людини.	2
6	Хребет, тазовий пояс.	2
8	М'язи скелета людини.	2
10	Виконання скульптурної композиції – глечик.	2
12	Виконання скульптурної композиції з натури гіпсової розетки(скульптурний пластилін).	2
13	Завершення скульптурної композиції з натури гіпсової розетки (скульптурний пластилін).	2
Разом		14

7. Самостійна робота

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Виконати анатомічний рисунок ока людини (будова, складові).	4
2	Закінчити рисунок верхніх кінцівок людини.	4
3	Закінчити рисунок нижніх кінцівок людини.	4
4	Закінчити рисунок кісток тулуба людини в двох ракурсах.	6
5	Виконати рисунок черепа людини в двох ракурсах.	6
6	Завершення роботи над рисунком хребта людини в двох ракурсах.	6
7	Виконати рисунки голови та шиї людини з різних ракурсів.	4
8	Закінчити рисунок м'язів скелета людини з двох ракурсів.	6
9	Виконати скульптурну композицію «Посуд з фруктами»	6
10	Завершити скульптурний виріб з пластиліну «Глечик»	4
11	Виконання скульптурної композиції гіпсової розетки (копія).	12
Разом		62

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Сума
Вид роботи	Кількість	Поточний контроль 1	Вид роботи	Кількість	Поточний контроль 2		
Лаб.	4	3	Лаб.	3	3		
Сам. роб.	6	3	Сам. роб.	7	3		
Всього		30			30	40	100

Максимальна кількість балів за результатами поточного контролю становить 60 балів за практичні вміння. Допуск до підсумкового контролю - 35 балів.

Максимальна кількість балів за результатами підсумкового контролю (екзамен) становить 40 балів. Термін виконання: згідно з графіком навчального процесу.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Лабораторні заняття, сам. роб.	Критерії оцінювання
Лабораторні заняття і сам. роб. 3 бали Відмінно	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано працює над виконанням лабораторних занять, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань (самостійні заняття) під час здачі лабораторних робіт, рисунки, скульптури лабораторних та самостійних завдань виконані на високому рівні (вчасно). Лабораторної роботи у вигляді файлів завантажені на сайт системи Moodle ЗНУ.
Лабораторні заняття і сам. роб. 2 бали Добре	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його розкриває під час лабораторних занять, скульптури, рисунки лабораторних та самостійних завдань виконані з окремими несуттєвими неточностями та незначними помилками. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації (вчасно). Лабораторної роботи у вигляді файлів завантажені на сайт системи Moodle ЗНУ.
Лабораторні заняття і сам. роб. 1 бал Задовільно	В цілому володіє навчальним матеріалом розкриває його основний зміст під час лабораторних занять, але без глибокого всебічного аналізу, без використання необхідної літератури; рисунки, скульптури, лабораторних та самостійних завдань виконані на задовільному рівні, з окремими суттєвими неточностями та помилками (вчасно).
Лабораторні заняття і сам. роб. 0,5 бала Незадовільно	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває його під час лабораторних занять, рисунки, скульптура лабораторних та самостійних завдань виконані на незадовільному рівні, з суттєвими неточностями.
0 балів	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту лабораторних завдань. Не виконав жодного завдання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Алексєєнко М. В., Голець В. О. Анатомія людини : практикум для студ. ф-ту фіз. вих-ня ден. і заоч. від-нь. Запоріжжя : ЗНУ, 2009. 80 с.

2. Волковой В. А., Малоштан Л. М. Анатомія людини : підручник затв. МОНУ. Харків : Бурун і К, 2010. 336 с.

3. Голець В. О. Анатомія людини : лабораторний практикум для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності "Фізична культура і спорт" освітньо-професійних програм "Фізичне виховання", "Спорт". Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 122 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2017/06/0040838.docx>.

4. Григорова Н. В., Єщенко В. А. Анатомія людини : навч.-метод. пос. для студ. освітньо-кваліф. рівня "бакалавр" напр. підгот. "Біологія". Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 84 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2013/11/0030832.doc>.

5. Григорова Н. В., Єщенко В. А. Анатомія людини : навч.-метод. посіб. для студ. освіт.-кваліф. рівня "бакалавр" напряму підгот. "Біологія". Запоріжжя : ЗНУ, 2014. 86 с.

6. Коляденко Г. І. Анатомія людини : підруч. для студ. природн. спец. ВПНЗ затв. МОНУ. 5-те вид. Київ : Либідь, 2009. 384 с.

7. Коляденко Г. І. Анатомія людини : підруч. для студ. природн. спец. вищ. пед. навч. закл. затв. МОНУ. 6-те вид. Київ : Либідь, 2014. 384 с.

Додаткова:

1. Музика Ф. В., Гриньків М. Я., Куцериб Т. М. Анатомія людини : навч. посібник. Львів : ЛДУФК, 2014. 360 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi60/0044349.pdf>.

2. Сидоренко П. І., Бондаренко Г. О., Куц С. О. Анатомія та фізіологія людини : підручник. 2-ге вид., випр. Київ : Медицина, 2009. 200 с. : 48 с. кольор. вкл.

3. Сидоренко П. І., Бондаренко Г. О., Куц С. О. Анатомія та фізіологія людини : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I - II рівнів акредитації за спец. "Лікувальна справа", "Акушерська справа", "Лабораторна діагностика" затв. МОНУ. 3-тє вид., випр. Київ : Медицина, 2011. 248 с.

4. Сидоренко П. І., Бондаренко Г. О., Куц С. О. Анатомія та фізіологія людини : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I - II рівнів акредитації за спец. "Лікувальна справа", "Акушерська справа", "Лабораторна діагностика" затв. МОНУ. 4-тє вид., випр. Київ : Медицина, 2012. 248 с.

5. Сікора В. З., Устянський О. О., Ільїн В. Ю., Бумейстер В. І., Погорелов М. В., Ткач Г. Ф., Сулім Л. Г., Болотна І. В. Анатомія голови. Суми. 239 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi20/0013393.pdf>.

6. Цигикало О. В. Анатомія людини : іл. навч. пос. для самост. підг. студ. до практ. занять. Чернівці, 2011. 252 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi31/0025230.pdf>.

7. Цигикало О. В., Мардар Г. І., Луканьова С. М., Марценяк І. В. Динамічна анатомія : навч. пос. Чернівці, 2011. 166 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi31/0025249.pdf>.

Інформаційні ресурси:

1. Електронний каталог. Запорізького національного університету. URL: <http://library.znu.edu.ua/8080/library/DocSearchForm;jsessionid=ADD33780E72A544B8454D9DF98BF2BFE>

2. Бібліотечні ресурси під управлінням «УФД/Бібліотека». URL: <http://library.znu.edu.ua/8080/library/>

Погоджено

з навчальним відділом

О. В. Миканська
«16» березня 2019 р.